

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUCCINJEVA ULICA 6 — TELEFON: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26 — Izbija vsak dan opoldne — Mesečna naročnina 11.— lir, za inozemstvo 15.20 lir
IZKLJUČNO ZASTOPSTVO za oglase iz Kraljevine Italije in inozemstva ima
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO
Računi pri poštno čekovnem zavodu:
Ljubljana št. 10-351
CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

Tenace resistenza delle truppe dell'Asse

Il nemico non ottiene alcun risultato dai suoi ripetuti potenti attacchi

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica in data di 4 novembre il seguente bollettino n. 892:

Sul fronte di El Alamein la tenace resistenza e l'indomito valore delle truppe dell'Asse non hanno consentito al nemico, neppure ieri, di ottenere alcun risultato

dai suoi reiterati potenti attacchi condotti con masse blindate e di aviazione.

Aeroporti di Malta sono stati raggiunti e colpiti dai bombardieri tedeschi; uno «Spitfire» veniva distrutto dalla caccia di scorta.

Junaški odpor čet Osi

Sovražnik ni dosegel nikakega uspeha pri svojih ponovnih močnih napadih

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavil 4. novembra naslednje 892. vojno poročilo:

Na fronti pri El Alameinu žilavi odpor in neukročena hrabrost osnih čet nista dovolili sovražniku niti včeraj, da bi dosegel kak uspeh pri svojih ponovnih silnih napadih, podprtih z množico oklopnih voz in letal.

Nemški bombniki so napadli in zadeli letališča na Malti. Eno letalo tipa »Spitfire« je bilo uničeno od nekega lovca v spremstvu.

Kralj in Cesar

je osebnostno odlikoval junaške letalce

Rim, 4. nov. s. Davi je Nj. Vel. Kralj in Cesar ob spremstvu šefa glavnega stana Kr. letalstva, letalskega armadnega generala Rina Corda Fougiera pregledal na nekem letališču v osrednji Italiji odred torpednih letal, ki so se vrnila iz operacijskega področja in bodo po vrsti odličnih zmag zamenjana. Vlada je izročila odlikovanja za hrabrost na bojišču oficirjem,

podoficirjem in letalcem odreda ter je izrazil svoje visoko zadovoljstvo poveljniku in članom posadke zaradi odličnih zmag, ki so jih dosegli v bitkah na Sredozemskem morju s sovražno mornarico in letalstvom.

Veliki uspehi italijanskega letalstva na vzhodu

Rim, 4. nov. s. V verigi posebno živahnega letalskega delovanja so italijanski lovski in izvidniški oddelki na vzhodnem bojišču hudo preizkusili sovjetsko razvrstitev, ko so ponovno nastopili proti sovražnikovim oboroženim silam in napravam. Naši lovci so z običajno smelostjo vzdržali vztrajno in silovito protiletalsko reakcijo sovražnika in so nato v nizkem poletu obstreljevali s strojnimi postojankami, čete, rove in trdnjave, ki so bili ponovno zadeti od letalskega orožja. Letala izvidniških oddelkov, ki so bila na ofenzivnem izvidniškem poletu, so sodelovala pri operacijah proti sovjetski razvrstitvi in odvrkla tovore bomb na skladišča vojnih potrebščin ter naselja, spreminjena v obrambne postojanke. Veliki doprinos italijanskega letalstva pri operacijah na vzhodnem bojišču je naletel na priznanje nemškega vrhovnega poveljstva z zavedbo v uradnem poročilu z dne 3. t. m.

Dan Zmage proslavljen na frontah in v vsej Kraljevini

Rim, 4. nov. s. Dan Zmage so proslavili predvsem vojaki, ki se bore za velično domovino. Na vseh odsekih raznih front so poveljniki govorili o simbolu proslave in poveljevali spomin junakov. Obletnica je bila proslavljena v vsej Italiji z manifestacijami neporušljive vere v usodo te vojne, ki bo z dokončno neodvisnostjo Domovine zagotovila novi red in rimsko pravico. Povsod so bile zahvalne svečanosti ob največji udeležbi naroda. Ob spomenikih padlih in junakov prve svetovne vojne so bili počaščeni tisti, ki so dali svoje življenje za najvišjo stvar. S padlimi na bojiščih so bili počaščeni tudi voditelji. Najvišji predstavniki Oboroženih sil in Stranke so posebno počastili v Rimu grob Armada Diaza. V Redipugliji je bilo mogoče noromanje zastopnikov oblasti, borcev in naroda k darilniku vojvode D'Aosta. V vseh mestih in na selih, lahko se reče v vsaki koči, so proslavili nadvse svečano slavno obletnico, povsod so vihrale trobovnice kot amblemi Domovine. Visoko je vihrala na Kapitolskem stolpu kakor v preteklih tisoč letih zastava, ki je najsvetlejši svetilnik za vsakogar na svetu, ki hoče triumf pravice. Pod tem simbolom je bil obred na oltarju Domovine in pod tem simbolom so z ljudstvom borci na vseh frontah dvignili svojo misel k Duceju, ki je nezmisljivi vodja in novi bitki za še večjo zmago.

Tajnik Stranke na grobu maršala Diaza

Rim, 4. nov. s. Ob obletnici Zmage se je tajnik Stranke s člani nacionalnega direktorija PNF podal v baziliko Sv. Marije, kjer se je poklonil na grobu maršala Italije Armada Diaza in položil na grob lovčev venec.

Italijanska počastitev padlih Fincev

Helsinki, 4. nov. s. Za Vse svete je italijanski poslanik minister Ciconardi ob spremstvu vojaškega letalskega in mornariškega atašee, ob navzočnosti poveljnika v Helsinkih generala Halftana in drugih finskih vojaških osebnosti, položil venec cvetic z italijanskim trakom na grob finskega Nezanega vojaka. Oddelek čet je imel častno stražo. Vojška godba je zaglasila italijansko in finsko himno.

Podmornice povzročajo sovražniku nenadomestljive ladijske izgube

Letos so potopile že za več ko šest in pol milijona ton trgovinskih ladij, dvakrat toliko ko lani v istem času

Berlin, 4. nov. s. Iz vojaškega vira se doznava, da so znašale izgube angloameriškega orožja v prvih 10 mesecih tega leta okrog 6.250.000 ton. V tej dobi lanskega leta so znašale izgube samo 3.147.000 ton, to je komaj polovico. Ta izredni porast sovražnih izgub je nadvse učinkovit dokaz razvoja, ki ga je dosegla podmorniška vojna sil Osi.

Monakovo, 4. nov. s. »Völkischer Beobachter« komentira podmorniško vojno in piše: Med tem ko angleški tisk zagotavlja, da so pomorska pota svobodna in da ni nevarnosti od strani podmornic Osi, da so zabeležene potopitve zadnje in da so bila določena nova pota, ki jih ni mogoče napasti in je megle močna zaveznica, so uspehi nemških podmornic vedno večji in pomembnejši. Nemške podmornice se ne omejuje na tradicionalna velika pota po Oceanu, temveč delujejo tudi v vodah za-

liva Sv. Lavrencija ter ustvarjajo težke probleme za Anglosase. Delujejo od tega zaliva do rta Dobre nade in do Kanade. To je delo mladih posadk, ki imajo za seboj tri leta zmagovitosti izkustva, dočim anglosaska mornarica ni narasla niti glede na čas, niti glede na prostor.

Madrid, 4. nov. s. Španski tisk opozarja na odlično sodelovanje sil Osi ob priliki napadov italijanskih in nemških podmornic na angleško-ameriške konvoje. Navzočnost podmorniških sil trojnega pakta v vseh morjih, kjer je sovražnik, je simbol skupnosti idealov ter dokazuje, koliko podmornice imajo os na razpolago. Listi zaključujejo, da povzročajo podmornice osi Anglosasom hude skrbi, kajti Anglosasi niso našli orožja v treh letih borbe ter primerne načina za pobijanje podmorniške vojne, ki slabi njih pomorski in vojaški potencial.

Nezadovoljna Irska

Lizbona, 5. nov. s. Zaradi nedavnih nerodov v Belfastu je angleška policija aretirala 70 irskih nacionalistov v raciji, katere glavni namen je bila aretacija Irca Henrija Whita, ki naj bi bil med glavnimi organizatorji in voditelji protiangelskega udejstvovanja v Belfastu.

Angleži zažigajo francosko mesto

Pariz, 4. nov. s. Angleška letala so metala ponoči zažigalne bombe v okolico Bourgesa. V nekaterih krajih so izbruhnili požari v delavnicah in poslopih.

Izgredi v Indiji

Bangkok, 3. nov. s. Iz Bombaya poročajo, da so indijski nacionalisti med protestnim shodom proti angleškim oblastem v Thani razdeljali postajno poslopje na poti Bombay-Poona. Nacionalisti so uničili po hudi bitki s policijo tudi postajno poslopje Nugi na poti Poona-Bangalore. Zaradi tega je bil ves železniški promet na tem področju prekinjen.

Obsojeni žvičarski komunisti

Bern, 3. nov. s. Pred sodiščem v Curihu je bilo obsojenih 67 komunistov,

Ogromno delo Fašističnega narodnega Zavoda za socialno skrbstvo

Poročilo zavodovega predsednika Duceju o uspehih v 1. 1941 — Zavod je izplačal več ko šest in pol milijarde lir socialnih prispevkov

Rim, 4. nov. s. Duce je sprejel nacionalnega svetnika Ferruccio Lantini, predsednika fašističnega narodnega zavoda za socialno skrbstvo, ki je Duceju poročal o uspehih v letu 1941, kakor se kažejo v poročilih splošnega obveznega zavarovanja, posebnih skrbstvenih fondov in drugih poslovanj zavoda. Uspehi zavoda kažejo, kako obširno je bilo udejstvovanje v preteklem letu ter so dokaz važnosti podrobnega delovanja v korist delavcev vseh kategorij.

Za zavarovalne in oskrbovalne posle je bilo izplačanih v letu 1941 6551,4 milijona lir, to je za 3,4 milijona več v primeri z letom 1940.

Pokojnine za invalidno in starostno zavarovanje skupno s posebnimi skrbstvenimi fondy, ki so bile likvidirane v letu 1941, znašajo 10.788.390 lir, po številu pa jih je bilo 99.400. Ob koncu leta 1941 je bilo izplačanih 744.824 pokojnin v letnem znesku 673.083.072 lir.

Posojil poročnega in rojstvenega zavarovanja je bilo 66.247, poročnih nakazil je bilo izplačanih v znesku 38.509.900 lir in 412.379 nakazil ob porodu v znesku 119 milijonov 555.180 lir.

Za odškodnino za brezposelnost je bilo izplačanih 228 milijonov lir z dodatki za otroke.

36.311 oseb je bilo deležnih podpore protituberkuloznega zavarovanja ob koncu leta 1941. Od teh se je zdravilo 27.877 v sanatorijih, 8424 pa v ambulatorijih. V letu 1941 je bilo izdano zanj 330 milijonov lir.

Od leta 1929, ko se je začelo izvajati zavarovalniško posojevanje, do leta 1941 so znašali izdatki 2300 milijonov lir.

Znane vsote so bile izplačane za družinske doklade v skladu z ukrepom, ki je bil sprejet leta 1941 glede povečanja in podvojitve doklad vsem delavcem, ki so poglavarji družine. Za družinske doklade je bilo izplačanih 3813,4 milijona lir, za družinske doklade delavcem, vpoklicanim pod orožje, pa je bilo izplačanih še 274,5

milijona lir. Zasebnim nameščencem, ki so bili vpoklicani pod orožje, je bilo izplačanih 739 milijonov lir ter 280,5 milijona lir za nagrade v zneskih 14dnevne plače delavcem v industriji, ko se bi vpoklicani pod orožje. Posebni odsek za pomoč posojila je dal lani 34.161 posojil v skupnem znesku okrog 50 milijonov lir. V celoti je bilo izdanih doslej 199.189 poročnih posojil v znesku 317 milijonov lir.

Nacionalni svetnik Lantini je nato poročal o finančnem stanju zavoda v letu 1941. Zavod je investiral nad 2.769 milijonov. Udeležil se je z dvema milijardama podpisovanja narodnih posojil v letu 1941. Za ljudske hiše je izdal 138.253.857 lir.

Predsednik fašističnega narodnega zavoda za socialno skrbstvo je nato poročal o ukrepih, ki naj omogočijo vedno bolj učinkovito delovanje zavoda kot izvrševalca navodil režima na socialnem področju. Poročilo se je tikalo tudi nedavnih ukrepov, s katerimi se povečajo pokojnine

za invalidnost in starost, in podvojitve družinskih doklad za delavce in nameščence, ki so poklicani pod orožje. Blagodat teh ukrepov bo deležnih več milijonov oseb, ki imajo pravico do njih, in njih svojci.

Predsednik zavoda je dal Duceju na razpolago vsoto 1.500.000 lir, ki jo je Duce takole porazdelil: za klimatične kolonije GILA 100.000 lir, za okrevališča federacije ženskih Fašijev 100.000 lir, za ustanovo Piemontske princeze 50.000 lir, za fašistični narodni skrbstveni zavod italijanskih novinarjev »Arnaldo Mussolini« 350 tisoč lir, za povečanje otroškega zavetišča v San Giovanni 120.000 lir, za zgradnjo dveh šolskih poslopij v Fontanevecu 200.000 lir, za desinfekcijsko postajo bolnice v Castel San Pietro in Piano 50.000 lir, za popravilo ograjnega zidu na pokopališču v Predalvini 30.000 lir, za gradnjo tuberkuloznega paviljona v bolnici S. Ana v Ferrari 300.000 lir, za ureditev bolnice v Corinaldu 200.000 lir.

Duce je sprejel poročilo o vsestranski skrbi za vojne invalide

Rim, 4. nov. s. Duce je sprejel nacionalnega svetnika Giannija Baccarinija, predsednika narodne ustanove vojnih invalidov. Baccarinij je Duceju obširno poročal o obnovljenem udejstvovanju zavoda. Z nedavno reformo ustanovitvenega zakona zavoda in s spopolnitvijo njegovih organov in uradov, je zavod ustrezal zahtevam vojne. Predsednik je obravnaval v svojem poročilu zlasti vprašanje poklicne vzgoje in nameščenja invalidov. Opisal je načrt, ki se izvaja ob sodelovanju predsedstva ministrskega sveta in v popolnem sporazumu z invalidskimi organizacijami in prid invalidov, ki se nameščajo v javno in zasebno upravo ter v vse službe na raznih področjih državnega gospodarskega življenja. Zopetna vzgoja, ki se je pričela v invalidskih središčih, kjer je zavod takoj navezal stike

s svojimi novimi vpisanci, se razvija s pomočjo šol in poklicne posvetovalnice, ki jih zavod financira. S sporazumi, ki jih je Duce že odobril s fašističnimi konfederacijami, industrijec v poljedelcev, sta bila ustanovljena še dva zavoda, ki ju industriji in poljedelci financirajo. Zavoda sta že pričela delovati v pokrajini in njuna naloga bo, vrniti proizvajalnemu udejstvovanju delavce in kmete invalide.

Duce je izrazil nacionalnemu svetniku Baccariniju svojo pohvalo zaradi obširnega delovanja in solidarnosti Domovine do tistih, ki so utrpeli osebno škodo zaradi vojne in pri izpolnjevanju svoje najvišje dolžnosti, kazala na najbolj skrben in primeren način.

Očiščevalni boji v ruševinah Stalingrada

V mestu obkoljena sovražna skupina — Nadaljevanje hudih bojev na Kavkazu

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 4. nov. Vrhovno poveljništvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

Na zapadnem Kavkazu in v odsekih ob Tereku trajajo hudi boji dalje. Bojna letala so z dobrim učinkom napadla pristanišče v Tuapseju.

V Stalingradu se nadaljujejo očiščevalni boji. Pri tem je bila obkoljena sovražniška skupina, ki se je še upirala. Sovjetski protisunkovi so se izločili. Oddelki strmovalnih letal so napadali zbirališča čet zapadno od kolena Volge. Pri brezuspešnih poskusih za izkrcanje severno od mesta je izgubil sovražnik zopet eno topničarico.

Na fronti ob Donu so madžarske čete odbile več poskusov za prekrcačanje reke in zavrnile tudi krajevne sovražniške sunke.

Sovjetska skupina sil pri Voronežu je bila v borbi moza proti moči uničena.

Na Ladoškem jezeru so potopila nemška letala skupino vlačilcev in en tovorni parnik.

Osma angleška armada je na fronti pri El Alameinu tudi včeraj nadaljevala svoje nadmočne pehotne in oklopne napade ob močnem sodelovanju letalskega orožja.

Nemško-italijanska oklopna armada je v ogorčenih borbah zopet odbila sovražniške naskoke.

Lahka nemška bojna letala so včeraj obmetavala z bombami letališča v Luccu in Al Halfarju na otoku Malti.

Nad severnozgodno državno mejo je bil podnevi sestreljen štirimotorni bombnik, nad obalo Rokavskega preliva pa eno angleško lovsko letalo.

V jugozgodno in jugovzhodni Angliji so lahka nemška bojna letala obstreljevala za vojno važne cilje.

Pregled po fronti

Berlin, 4. nov. s. Mednarodna poročevalska agencija doznava iz vojaških krogov, da razen ojačenega izvidniškega delovanja sovražnika ni ničesar važnega poročati s severnih in srednjih odsekov. Na fronti ob Donu so madžarske skupine odbile številne boljše napade. V tem odseku so eskadre madžarskih in rumunskih bombnikov in lovcev učinkovito napadle oskrbovalni promet in številna zbirališča sovjetskih čet.

Severno od Stalingrada so boljše skušali prekrčiti Volgo, toda polzku je bil krvavo odbit. Potopljena je bila ena topničarka. V industrijski četrti Stalingrada nadaljujejo nemški napadali oddelki očiščevalne akcije.

Eskadre bombnikov in strmovalcev so tudi včeraj zadale nadvse izgube sovjetskim četam. V Kalniški stepi je neka nemška motorizirana skupina dosegla uspeh v boju z veliko sovjetsko konjeniško skupino. Uspeho ji je obkoliti in za-

jeti večji del te sovražne skupine in pogati preostale sile po hudi borbi v beg.

Ob gornjem toku Tereka so nastale hude borbe med nemškimi oklopnimi silami in novimi sovjetskimi divizijami, ki so prišle iz Zakavkazja. Borbe so bile za vojaško cesto iz Georgije. Nemci so že zasedli en odsek te ceste. S to osvojitvijo so zdaj vse prometne žile, ki so za oskrbovanje boljše višjih čet severno od kavkaških višin tako važne, pod stalno kontrolo nemškega letalstva.

Sovjeti drže svoje čete le še z brutalnim pritiskom

Berlin, 4. nov. s. Mednarodna poročevalska agencija doznava iz tukajšnjih vojaških krogov, da se je število sovjetskih dezertirjev znatno povečalo zadnje dni na vseh odsekih vzhodne fronte. V svojih izjavah dezertirji soglasno zatrjujejo, da je Stalin odredil velike ofenzive na raznih točkah fronte ob Donu ter v srednjem in severnem odseku za 7. november ob 25. letnici boljševeškega režima. Po izjavah dezertirjev vodijo politični komisariji in agenti politične sekcije že nekaj tednov živahno propagando s filmi o krutostih ravnanja z ruskimi vojnimi ujetniki. Ti filmi so grobe sleparske montaže. Ujetniki so tudi izjavili, da se vsako nezadovoljstvo zaradi slabe prehrane in nezadostne zimske opreme čet zatire z najbolj brutalnimi sredstvi in da je bilo število takozvanih zapornih bataljonov, ki imajo nalogo

Japonska zmaga v pomorski bitki pri Salomonovih otokih

Podrobnosti o spopadu sredi oktobra, pri katerem so Američani izgubili dve križarki in en rušilec

Tokio, 4. nov. s. Nekaj vojni dopisnik je poslal z neke edicije japonske mornarice poročilo o bitki, ki je bila 11. oktobra severozgodno od otoka Guadalcanar in v kateri je ameriška mornarica izgubila dve križarki in en rušilec, njena tretja križarka pa je bila hudo poškodovana. Dopisnik poroča, da je 11. oktobra japonska mornarica zapustila svoje oporišče odločena, da uniči kar je ostalo od ameriške mornarice v južnozgodnem Pacifiku.

Japonske edicije so plule v bojnem redu, ko so zvečer izvidnice sporočile, da so izsledile sovražnika. Sovražna mornarica je takoj otvorila ogenj in spravila reflektorje v akcijo, toda ta prenapetost akcija ni povzročila nobene škode japonskim ladjam, ko se, ne da bi odgovarjale na streljanje, povečale brzino, da bi prišle v bližino sovražnika. Nenadoma so stopili v akcijo tudi japonski reflektorji in topovi velikih

kalibrov so začeli streljati. Po prvih japonskih streljih sta bili dve sovražni ladji v plamenih. Zaradi požara, ki je razsvetljeval bojišče, so japonske posadke videle, da je bila ladja, ki se je potapljala, križarka z 10.000 tonami.

Američani so tedaj skušali ojačiti streljanje in so ga osredotočili na neko japonsko ladjo, ki pa ni bila zadeta in je divje odgovarjala. Medtem je neki ameriški rušilec prišel v območje japonskih topov. Bil je zadet in v nekaj minutah se je potopil. Ko so Japonci opazili, da sovražne ladje niso več v bojni formaciji, so še bolj srdito napadli in spustili tudi več torpedov. Eden izmed teh je zadel neko križarko, ki je izginila pod vodo v nekaj minutah. Ostale sovražne edicije, od katerih je ena bila v plameh, so izkoristile mrak in opustile borbo.

Pietetna svečanost na vojaškem pokopališču Prisotnost Visokega komisarja, Zveznega tajnika, generala Montagne, župana in podžupana

Včeraj dopoldne so na ljubljanskem vojaškem pokopališču v Ljubljani slovesno položili lovni na steber, postavljen na sredi pokopališča, kjer ležijo trupla naših vojakov, umrlih v teku vojne 1915 do 1918 in v teku četniške vojne proti komunističnim razbojnikom v Sloveniji. Ob straneh stebra so stali godba tukajšnje posadke, odred skvadristov v orožju in ena formacija čet posadke. Zvezni tajnik je določil da je za vsak odsek grobov po ena fašistična žena prinesla cvetja na grobove junaško padlih.

Ob 10. je prisel na pokopališče Visoki komisar, ki so ga sprejeli Zvezni tajnik, generalni poročnik Montagne, ki je zastopal tudi poveljnika Armadnega zbora, župan general Rupnik in podžupan comm. Tranchida. Kvestor, podnačelnik glavnega stana Armadnega zbora, pokrajnska zaupnica ženskega fašija, tajnik fašija v Ljubljani in druge civilne in vojaške osebnosti.

Ko je skupina oblastnikov stopila na posvečena tla in pristopila k piramidi, ki spominja na žrtve italijanskih bojevnikov, je godba zaigrala himno Piave, voja-

ški oddelek pa so predpisno pozdravili. Prapor ljubljanskega fašija je bil ob strani spomenika obdan od skvadristov, bojevnikov v več vojnah.

Visoki komisar, Zvezni tajnik, general Montagne in ljubljanski župan so položili lovno oenco in pri tem po rimsko pozdravili. Dokler se je vršila ta kratka ceremonija, so fašistične žene trosile na grobove cvetja, tako da je vsak grob imel svoje cvetje kot neminljiv znak pobožnega in hvaležnega spomina ter zaobljube.

Kakor po nekakem čudežu so zelene grude, ki pokrivajo grobove, naenkrat oživele z barvami nageljnov in krizantem, ki so jih ljubezne roke fašističnih žen sipale od groba do groba.

Po poklonitvi na grobovih mrtvih v teku velike vojne so Visoki komisar in drugi zastopniki oblasti odšli, da se poklonijo padlim v Sloveniji in nato v znak plemenitega tovarštva se klastični avstrijski padli. Tudi tukaj, kjer so bili postavljeni pred spomenikom oltarji, so na trinožnikih gorele luči, sta Visoki komisar in župan položila vence cvetja in s tem počastila spomin mrtvih!

Obisk Visokega komisarja pri bataljonu »Nizza« in v vojaški bolnici

Visoki komisar je včeraj dopoldne posetil vojašnico, kjer so nastanjeni skvadristi bataljona »Nizza«, da prisotuje čredu izročitve plamena, ki ga je poklonil general Garibaldi, odposlanec skupine Nizzardov iz Brescie. Obred, ki se je razvil v okviru vojaške resnosti, so prisostvovali generalni poročnik Montagne, ki je zastopal tudi poveljnika Armadnega zbora, Zvezni tajnik, podnačelnik Glavnega stana 11. Armijskega Zbora, glavni tajnik skupine Nizzardov in druge vojaške oblasti.

Sprejel s propisnimi znamenji, je Eksc. Grazioli, ki ga je obenem z generalom Garibaldiem in drugimi oblastmi sprejel poveljnik bataljona I. senjor Tebaldi, vstopil na obširno dvorišče vojašnice, okrašene z venci in zastavicami, kjer je bil postrojen v orožju bataljon, katerega je predvedel centurion Belomo. Ko je obšel železno vrsto, je general Garibaldi izročil nosilcu plamen in je obenem navsil skvadristom povzdigujoč besede prostovoljskega duha ter pozdravne besede v svojem in v imenu Načelnika glavnega stana Milice, poudarjajoč svoj pomen, da ima pod svojim poveljstvom bataljon »Nizza«. Podrobno je opisal duhovne vrline plemena, ki je od garibaldinske epopeje preveval duše legionarjev in ki

še vedno traja v tradiciji junaštva in slave. General Garibaldi je pokazal cilj, ki se zdi sijajen kakor zastava in ki bo dosežen za vsako ceno. Svoje plamenčese besede je končal s pozdravom Njegovemu Velicanstvu Kralju in Cesarju ter Duceju. Močnimi zvoki Garibaldijeve himne so zadoneli in zaključili resno opravilo, ki je zaradi svoje globoke vsebine, vere in ljubezni privzelo značaj obreda.

Visoki Komisar, general Garibaldi in drugi oblastniki so se nato napotili v vojaško bolnišnico, kjer so jih sprejeli ravnatelj, vojaški kaplan in sanitetni zbor. Tu je general Garibaldi izročil vojni križec za hrabrost vojaku Arigu Negriju, ki je bil ranjen v akcijah proti komunistom. Nagovoril je vojaka s pohvalnimi besedami ter se nato pogovarjal tovariško z vrlo črno srčajo. Eksc. Grazioli, gener. Garibaldi in drugi zastopniki oblasti so se mu pridružili drug za drugim ob posteljah ranjenec ter so za vsakogar imeli besede vere in tolažbe.

Poset je potekel v ozračju plamenčega navdušenja in s tem je bila potrjena še enkrat neizbrisna vera junaških bojevnikov, ponosnih na darilo Domovine. Ti vojaki imajo samo eno željo, da bi čim prej zopet zavzeli svoje mesto v boju in v slavi.

Še nekaj cvet iz komunističnega raja

Ljubljana, 5. novembra
S podeželja prihajajo nove vesti o terorističnem delu razpršenih komunističnih družb. Te vesti so zanimive in poučne, ker jasno pričajo, kako si komunistični vodje predstavljajo socialno pravičnost in pravico plačila do poštenega dela. Ljudje na primerih in po lastnih skušnjah spoznavajo, kako izmišljena in brez življenjske podlage je dobrota socialnega reda, ki so ga komunisti obljubljali na vsa usta. Danes pa so se stvari že močno zasukale in »reformatorji« sveta se izkazujejo kot navadni plenilci. Nihče ne vpraša, koliko lačnih ust je pri hiši, nihče se ne zveni za to, kako bo kmečka družina, ki je vse leto trdo delala, ad si je pripravila zalogo živil, potrebnih za preživljanje do drugega leta, živela naprej.

Poudariti pa je treba, da so taki primeri vedno redkejši. Protikomunistične čete, člani vaških straž in vse vaše skupnosti se vedno bolj solidizirajo in v skupni obrambi najprimitivnejših življenjskih interesov vsačnanov iščejo najučinkovitejšo pomoč proti komunističnemu terorizmu. Komunisti so prejšnje dni doživeli že precej neljubih presenečenj, ko so se morali umakniti praznih rok, ker je prestreglo njihov korak organizirano ljudstvo. V tem boju imajo pogumni streljarji vedno vso potrebno podporo in oslonbo v vojaških posadkah.

O posameznih terorističnih dejanjih in izločevanju iz zadnjih dni smo zvedeli naslednje podrobnosti:

V Novi Sušici in Gornji Sušici so komunisti rekvirirali ljudstvu vso moko in fižol.

Prav tako so 25. oktobra na Perovem pri Grosuplju zaplenili večje število goved. Pri tem so znesli tudi nad dvema osebam, ki so ju odpejali. Njihova žrtve je postal splošno priljubljeni in znani domači duhovnik Anton Kočvar, ki so ga odpejali. Po vseh dosedanjih primerih je v neusmiljenosti komunističnih sarkofagov proti duhovnikom, je velika bojazen, da je moral ljubljani duhovni pastir dati svoje življenje za sveto protikomunistično stvar.

Na Drenovem griču so 12. oktobra komunisti ubili Antona Rusa, 44-letnega moža iz Loga. Zgodilo se je to med njegovo potjo na Vrhniko, kjer je pokojni hotel oddati mleko tamošnjim siromi. Tercisti so se znesli nad njim, ker je pogumno in moško izpovedoval svojo protikomunistično miselnost in je bil član protikomunističnega odreda na Brzovici.

Veliko blamažo so komunisti doživeli v Hinjah. Dne 19. septembra je obkolila vas večja komunistična uporniška skupina in pozvala prebivalce naj se vdajo. Bili so prepričani, da se bodo ljudje prestrašili njihovega nastopa in da bodo v boju; za svoja življenja takoj opustili vsako obrambo. Toda zmotili so se temeljito. Vaščani so se pod vodstvom svojega župana Franc Sकेbete uprli in prisilili upornike, da so se umaknili.

Štrahna smrt je doletela neznanu žensko v Krki pri Kostanjevici. Revica je žrtve neusmiljenega besa in jez komunistov. Umrli so jo, čeprav je bila stara že okoli 55 do 60 let. Imela je zvezane roke, bila je prebodena in umorjena z ostrim orožjem.

štvo Viča, ker sta iz filala izključeni Mladika in Korotan.

Odlična tekma med Marsom in Ljubljano bo odigrana v nedeljo 8. t. m. ob 15. na stadionu. Sodil bo g. Vladimir Vrhovnik, mejna sodnika pa bosta gg. Pušenjak in Kos.

Tako sporočilo zveze. Njena objektivna

Donizettijev „Don Pasquale“ nanovo Sonja Ivančičeva nova Norina in J. Lipušček nov Ernesto ob Betettu in Janku v odličnih kreacijah

Ljubljana, 3. novembra.
Donizettijeva komična opera v treh dejanjih, razdeljenih v več slik, je vzorec ekonomične starejših italijanske opere Rossinijeve dobe v prvi polovici 19. veka. Samo štiri pevске partije ima: bas, bariton, tenor in sopran. Nikakih stranskih vlog ni, saj notar, ki mora vzlikniti dvakrat ali trikrat »tetcetera«, je naloga, ki jo s primerno komiko odpravlja tenor Jelnikar. Zbor se pojavlja le v zadnjem dejanju, a ima dvoje prav učinkovitih nastopov. Za študij je torej taka opera navadno lahka. Dirigent in režiser imata opraviti samo s kvartetom solistov, kateremu vodja zbora pridruži nazadnje še polovico zbora.

Ali navidezna lahkota je varljiva. Zakaj pogoj uspeha za to ljubko opero je, da je solistovski kvartet odlični, da je vsak posameznik ne le vrli pevec, temveč tudi izvrsten igralec ter da vsi štirje v harmonični skladnosti petja in igre dovolj polno priložnosti in vztrajno priklepajo poslušalce in gledalce.

Režiser R. Primožič je torej pravilno opozoril, da uprizoritev Donizettijevega ljubčnega, salijevga, pa tudi nekam bridkosto mučnega »Don Pasquale« nikakor ni lahka naloga. Ko se predstava veselo pred nami odigrava in lahkomotno poteka njeno starčevsko onemogelo strastnost, mladostno zdaj obupne, zdaj zopet kar hitro srečne zaljubljenosti, neusmiljene intrige in ženske prefriganosti polno dejanje, je videti vse zelo lahko, enostavno in samo ob sebi umerno.

Pri nas se drži! Lani je imel največ možnih repriz in vrnil se je v novo sezono; lani je žela Mlejnikova z Norino proben uspeh in je Sladoljev kot Ernesto zelo ugajal. Lani in letos pa imata Betetto v veliki, naporni, pevski in igarski prav pestri, a tudi zelo zahvalni naslovni partiji, Janko pa v vlogi doktorja Malateste zopet glavni del, pri čem, da je naša uprizoritev prikupna in privlačna.

Kajpek bi bili prevec samoljubni, ako bi si domisljali, da smo z uprizoritvijo dosegli ideal. Pa celo z začetniki. Toda v vsi skromnosti smo lahko zadovoljni.

Betetto don Pasquale iz Rima in iz začeta 19. stoletja šteje po vsebini v gledališkem listu 60 let, po lastni izpovedi z odra v imenitnem Stritofovem prevodu celo 70 let, po popočni plešavosti v 3. dejanju pa

odločitev zasluži odkrito priznanje, kajti vsa naša nesporitna obnašanja je treba med pravimi sportniki v kati zatrepi, pa naj gre — ponavljamo ponovno — za velike ali male za Ljubljano ali Mladiko, za Korotan ali Marsa. Slovenski sport je v zadnjih letih utrpel veliko škodo, ker so se nekaznovano dovoljevali razni nešportni nastopi. Naj bo tega sedaj enkrat konec.

morda kar 80 let. Igralski je odlični, dosledno komično smešen, zdaj zlomljen, pa zopet sprožen v energiji, končno veliko duševno, vseskozi pa naraven in verjeten. Pevski je seveda mojstrski, na višku v duetu z Norino v 2. in z Malatesto v 3. dejanju, kjer žanjeta zaslužen aplavz na odprtem odru. Ne zavedamo se dovolj, kakšnega opernega umetnika imamo z Betettom. Velik ugled in priljubljenost uživa tudi naš Janko, pevec-igalec široke sposobnosti, stebel, ki povsod krepko drži kamor koli se postavi. Le kdor je imel sam kdaj hude skušnje z opernim osebjem, more pravilno ceniti Jankovo neomahljivo, vztrajno uspešno delovanje. Zmerom zdrav, ne odpuče nikoli in se zna celo iz najkročljivših položajev vselej s svojo odsko izredno prožnostjo uveljaviti navidezno kar igraje. Zda je njegov Malatesta po Figaru, Luni, Valentinu, st. Germontu, Marcellu, Barnabi (v »Giacconi«), mlinarju (v »Eru z onega sveta«) in še mnogih drugih njegovih nepozabno močnih umetniških uspehih nova izvrstna kreacija.

Z Betettom in Jankom ima kvartet Pasquale dva asa, ki jima Ernesto in Norina od premiere dolejš prav srečno lepšata igr. Sladoljev ima čustven, topel glas s prijetnimi temnimi toni ter noblesno igr. pravega gospoda; Mlejnikova je kot Norina iskra natura nedelane, torej pristne priknosti in živahnosti ter zdravega grla, ki nas s svojim znanjem takoj zajame.

J. Lipušček je prinesel Ernestu novih, svojiskih barv in potez: vprav deško mladost in svetel tenor igrivih višin ter igr. docela verjetnega zaljubljenca naivnega. Ivančičeva daje vdovico Norino kot damo polne civilizacije, razkošnico v lepoti, nežno po glasu, krhkem, a dovolj prodornem, vse v vsem kreacijo kulture in vztrajnega napredovanja v petju in igri. Kolonirana mesta je seveda uveljavila z vso svojo sposobnostjo.

Tako imamo zdaj za Pasquale dva dokaj različna, a vsak zase zanimiva in zelo zadovoljiva parčka zaljubljenec. Ivančičeva in Lipušček sta imela nesporno uspeh, ki so ga potrdili tudi živahni aplavzi in mnogoteri cvetlični pokloni.

Dirigent A. Neffat je žel za iskro uverturo toplo priznanje ter je vodil vso predstavo krepko in živahno. Fr. G.

Luka Jelenc

Ljubljana, 5. novembra
Včeraj je nenadno umrl v Ljubljani Luka Jelenc, vpkokleni ravnatelj meščanske šole; zadela ga je kap. — Luka Jelenc je užival velik ugled med našimi vzgojitelji in posebnih zaslug si je pridobil kot dober društveni delavec.

Rodil se je 15. oktobra 1857 v Dražgah. Gimnazijo je obiskoval v Kranju in Ljubljani. Učiteljske je končal v Ljubljani. Najprej je služboval v litjskem okraju, kmalu je pa bil premeščen v Senčur pri Kranju. L. 1898 se je preselil v Ljubljano, ki je postala poslednje točišče njegove velike delavnosti. Po svetovni vojni je postal ravnatelj na meščanski šoli na Prulah. Šolo je vodil do l. 1923.

Luka Jelenc se ni odlikoval le kot vzoren vzgojitelj, temveč je posvečal svoje velike sposobnosti tudi stanovski organizaciji. Dolgo je bil predsednik Zveze učiteljskih društev. Dela pa ni zanemarljivo tudi po vpkokljivi. Lani so Luki Jelencu ob njegovi 85-letnici čestitali številni prijatelji in znanci, ki so znali ceniti njegovo delo ter mu želeli, da bi ostal še dolgo tako telesno in duševno čil, zato jih je pa zdaj vest o njegovi nenadni smrti še tem bolj neprijetno presenetila.

Pokojnika bomo spremili na zadnji poti jutri ob 15. z žal na pokopališče k Sv. Križu. Ohranili ga bomo vedno v dobrem spominu kot dobrega prosvetnega delavca, ki je vse svoje sile posvetil naši šoli. Sorodnikom iskreno sožalje!

Iz nekrajine Trieste

Nadzorčveno potovanje Zveznega tajnika. Na svojem nadzorčvenem potovanju po triestinski pokrajini je inspiciral Zvezni tajnik G. Spangaro fašije v Staranzanu, Pirisru, Turicacu, S. Pieru di Isanzo in v Doberdo di Lago. Ogledal si je tudi šole ter se zanimal za njihove potrebe.

Ljudsko gibanje v oktobru. V oktobru je bilo v Triestu 157 pokor napravam 76 v septembru. Rojstev je bilo 27 napravam 254 v letošnjem septembru, smrtnih primerov pa je bilo v oktobru 355 napravam 276 v septembru.

Smrten padec 80letnega starčka. 90-letni Matej Maier iz ulice Industria v Triestu je padel v svojem stanovanju tako nesrečno, da je obležal s počeno lobanjo. Nesrečni starček je kmalu po prevozu v bolnišnico umrl navzlic najskrbnejši negi zdravnikov.

Delavci v smrtni nesreči. Trije delavci in sicer 20-letni Spiridion Petrossi, 22letni Orlando Marzali in Alojz Smotlak so bili zapostveni v nekem obratu, ko so se zaradi defekta razleteli drobi kovine na vse strani. Vsi trije so obležali s poškodami, najtežje poškodbe pa je dobil nesrečni Petrossi, ki je kmalu po prevozu v triestinsko bolnišnico zdihiel. Marzali in Smotlak se zdravita v bolnišnici, njuno stanje ni nevarno.

Pričetek koncertne sezone v Triestu. V ponedeljek 9. novembra bo pričetek nove kulturne sezone v Triestu. V veliki avli Dantejevega liceja bo koncertiral znameniti kvartet Ferro iz Benetk, ki bo izvaljal med drugim Rossinijev kvartet, Respighijeve ples in arije ter sloveči kvartet »Smrt in deklec, ki ga je zamoval Schubert. V petek 13. novembra pa bo

Odgođen koncert

Zaradi nenadnih zaprek je vokalni-instrumentalni koncert, ki bi moral biti 7. in 8. novembra, odgođen. Kdor je že kupil vstopnice, se lahko obrne na gledališko blagajno, da mu vrnejo vstopnino.

Beleznica

Danes: Četrtek, 5. novembra: Emerik, Zaharija in Elizabeta

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Bogastvo ni sreča

Kino Sloga: šest ur dopusta

Kino Union: Medeni tedni v troje

DEZURNE LEKARNE

Danes: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1, Ba-

hovec, Kongresni trg 12 in Nada Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Iz Hrvatske

Visoko hrvatsko odlikovanje slovaškega ministra

Danes teden je sprejel Poglavnika dr. Pavlič slovaškega pravosodnega ministra dr. Gejzo Fritz, ki je prisel v Zagreb, da podpisuje pogodbo o pravni pomoči med obema državama. Svečanemu sprejemu je prisostvovalo več dostojanstvenikov. Slovaški minister je izročil Poglavniku prisrčne pozdrave predsednika slovaške republike dr. Josefa Tisza in vsega slovaškega naroda. Poglavnika se je toplo zahvalil za pozdrave, potem je pa pripel slovaškemu ministru na prvi velered krone kralja Zvonimirja z Danico, ki daje pravico do naslova viteza. Istega dne ob 11. dopoldne je bila podpisana pogodba hrvatsko-slovaška pogodba o pravni pomoči v kazenskih zadevah.

— Hrvatska razstava v Rimu. Na željo pristojnih italijanskih oblasti bo hrvatska razstava »Hrvatska skozi stoletja«, spomladni ponovljena v Rimu in Milanu. V Italiji vlada veliko zanimanje za Hrvatsko. Vse kulturne in umetniške prireditve, na katerih je sodelovala Hrvatska, so vzbudile v italijanski javnosti splošno pozornost.

— Hrvatska dela v nemškem prevodu. V kratkem izide v skupni založbi zagrebskega založništva »Evropa« in dunajske »Wienerverlagsgesellschaft« več del o Hrvatski v nemškem jeziku. Vsak izmed 15 zvezkov izide v najmanjši nakladi 30.000. Poedini zvezki obravnavajo zgodovinske, gospodarske in kulturne politične probleme Hrvatske dva pa prinašata zbrana dela iz hrvatske beletristike.

— Kaj hrvatski delavci najraje čitajo? Prireditelj »Tedna hrvatske knjige« je sprožil vprašanje kaj hrvatski delavci najraje čitajo. Iz podatkov knjižnice hrvatske Delavske zbornice v Zagrebu je razvidno, da se delavstvo najbolj zanima za dela pisateljev Kumičića, Senoe, Gjal-skega in Preradovića, izmed mlajših pisateljev pa Budaka, Vidriča, Ujevića, Majerja in Softe. Izmed tujih pisateljev so med delavstvom najbolj priljubljeni May, Dostojevski in Hugo.

— Kdor ima moko, ne sme kupovati kruha. Zagrebsko mestno poglavarstvo objavlja, da je tistim ki imajo 10 ali več kg moke na družinskega člana ne glede na njeno vrsto, prepovedano kupovati kruh na krušne karte, dokler imajo v zalogi nad 10 kg moke na vsakega rodbanskega člana.

— Načrtna reja prasičev. V ministrstvu narodnega gospodarstva v Zagrebu je bil te dni sestanek, na katerem se je obravnavalo vprašanje preskrbe prebivalstva z živalskimi maslobočami. Sklenjeno je bilo vse potrebno za načrtno rejo prasičev v letošnji jeseni in zimi. Oblasti bodo poskrbele, da bo imelo prebivalstvo dovolj masloboč za prehrano čez zimo.

— Gostovanje zagrebske Filharmonije v Sofiji. Zagrebska Filharmonija, ki šteje zlat 80 članov, odputuje te dni na gostovanje v Sofijo, kjer priredi tri koncerte. Dirigirala bosta Lovro Matačić in Boris Papandopol. Po gostovanju v Sofiji odputuje Lovro Matačić v Berlin, kjer bo dirigiral berlinsko Filharmonijo.

— Dar mesta Zagreba bratislavskemu županu. Posebno odposlanstvo zagrebskega mestnega poglavarstva je izročilo te dni bratislavskemu županu krasen dar mesta Zagreba, ki mu ga je poslal župan Ivan Werner. Bratislavski župan je duhovnik in Zagreb mu je poslal v dar krasen bel maslin plašč, ki so ga izdelale usmiljenke nekega zagrebskega samostana.

— Zimski čas tudi na Hrvatskem. Kakor v Italiji in Nemčiji so tudi na Hrvatskem v noči od neleže na ponedeljek pomaknili kazalce vseh ur za eno uro nazaj, 29. marca 1943 jih pa pomaknejo zopet za eno uro naprej.

— Podržavljenje židovskega premoženja. V Narodnih novinah je izšla zakonska naredba o podržavljenju židovskega premoženja.

— Velika sportna svečanost v Sarajevu. Hrvatski delavski sportni klub »Hajduk«, eden najstarejših nogometnih klubov Hrvatske proslavi v soboto in nedeljo 30letnico svojega obstoja in dela. Proslava bo združena z raznimi sportnimi prireditvami. Najboljše moštvo, ki bo nastopilo na teh prireditvah dobi pokal Poglavnika dr. Pavliča.

— Lep dar hrvatskemu Rdečemu križu. Poveljnik nemške divizije generalmajor Fortner je izročil hrvatskemu Rdečemu križu v Sarajevu 30.000 kun kot čisti dobiček od jahalnega turnirja prirejenega na dirkališču pri Sarajevu 19. in 20. septembra.

— Radovan Matjašič umrl. V Zagrebu je umrl danes teden znani strokovnjak na polju socialnega zavarovanja bivši generalni ravnatelj SUZOR-ja g. Radovan Matjašič. Pokojnik je bil rojen 10. aprila 1883 v Kranjski gori. Na dunajski univerzi je študiral filozofijo in že kot študent se je zanimal za zavarovalno matematiko. To stroko si je tudi izbral v praktičnem življenju. Svoje znanje v nji je izpopolnil tako, da je postal strokovnjak mednarodnega slovesa. V bivši Jugoslaviji je bil eden najplodnejših socialnih delavcev. Bodi mu lahka zemlja.

BREZ ROMANTIKE

— Veš, dragica, sezidala si bova lepo hiško lepo in udobno jo bova opremila in ko se zvečer vrnem iz službe...

SPORT

Finalna tekma bo med Marsom in Ljubljano Važni sklepi nogometne zveze — Mladika in Korotan izključena od nadaljnjega sodelovanja v turnirju

Ljubljana, 5. novembra
Prejeli smo obvestilo št. 8 Ljubljanske nogometne zveze, ki vsebuje važne sklepe v zvezi z obema jenskim turnirjema.

Vič, mladinski prvak

Verifikacija mladinskih tekem. Po pregledu sodniških poročil o tekmah odigranih 18. in 25. oktobra ter 1. novembra se verifikirajo rezultati takole:

Dopolavoro tobačne tovarne - Zabjak 0:0, Vič - Mladika 3:0 Mladika - Dopolavoro tobačne tovarne 3:2 Vič - Zabjak 1:0 in Zabjak - Mladika 2:0.

Za tekmo Vič-Zabjak z dne 1. novembra se je ugotovilo, da se moštvo Dopolavora tobačne tovarne ni javilo na igrišču v določenem času in se zato proglašja za zmagovalca par forfait Vič z rezultatom 3:0. Proti Dopolavoru tobačne tovarne ne bodo povzeli disciplinarni ukrepi, ker se je za izostanek vzelo na znanje opravilo.

Končna ocena. Končna ocena v turnirju A je naslednja: 1. Vič 6 točk, 2. Zabjak 3, 3. Mladika 2 točki in 4. Dopolavoro tobačne tovarne 1 točko. Za zmagovalca v turnirju A se zato proglašja moštvo SK Vič. Nagrade bodo v turnirju sodelujočima moštva lahko dvignila v Nogometni zvezi 11. novembra od 18. do 19. ure.

Protest Viča upoštevan

Verifikacija tekem v turnirju B. Ob zaključku izločitvenega dela turnirja se po pregledu sodniških poročil verifikirajo rezultati takole:

I. skupina: Dopolavoro tob. tovarne-Mars 1:1, Vič-Zabjak 6:0, Dopolavoro tob. tovar-

ne - Zabjak 3:0, Mars-Vič 9:0 in Mars - Zabjak 8:0.

Za tekmo Dopolavoro tob. tovarne-Vič, ki se je končala z rezultatom 7:0, se je po pregledu protesta, ki ga je predložil Vič, ugotovljalo, da je Dopolavoro tob. tovarne nastopil na tekmi s 5 igralci, ki niso bili med tistimi, ki so bili prijavljeni za sodelovanje na turnirju proglašja za zmagovalca tekme moštvo Viča z rezultatom 3:0.

Pravična lekcija Mladiki in Korotan

Ljubljana - Mladika 1:1.

Za tekmo Mladika - Korotan se je glede na poročilo sodnika in službičnega odbornika, glede na protest Ljubljane, ki je izpodbijal regularnost same tekme, ugotovilo, da Korotan ni branil lastnih možnosti, kakor bi bil moral z očitnim smotrom, da pomaga Mladiki v skupinski oceni. Tekma sama se razveljavi in se moštvi Mladike in Korotana izključita od nadaljnjega sodelovanja v turnirju. Obžaluje se nespornost nastop omenjenih moštev in se opominjajo voditelji k boljшему pojmovanju njihovih dolžnosti.

Ocene: I. skupina: Mars 5 točk Vič 4 točke Dopolavoro tob. tovarne 3 točke, Zabjak 0 točk. — II. skupina: Ljubljana 3 točke, Mladika 1 točko in Korotan 0 točk.

V skladu s tem se pripisuje k odigranju finalne tekme moštvi Marsa in Ljubljane za 1. in 2. mesto, med tem ko je brez nadaljnjega zaseda tretje mesto mo-

Pred kolinami v Ljubljani

Tudi v mestu je precej rejcev prašičev in nekateri se lahko vesele kolin — Zdaj bodo rejci začeli vlagati prajne za zaloge

Ljubljana, 3. novembra.

»Koline«, kakor imenujemo klanje prašičev na kmečkih domovih, so bile pri nas vselej pravi družinski praznik. Dandanes pa bodo praznik seveda tudi za rejce prašičev v mestu, ki se včasih niso pečali s tako prozaičnimi zadevami in ki se jim je že beseda prašič zdela grda. Zdaj je vsak ponosen, če se lahko postavi s svojim pustom ter se sklicuje na svoje rejcke sposobnosti. Vendar je škoda, da se reje niso mogli oprijeti še številnejši meščani. Z rejo domačih živali, to se pravi s tkzv. gospodarsko rejo, ne pa morda z rejo psičkov in muck so v mestu hude težave. Laže je priporočati, naj ljudje reje prašiče kakor povedati kako bi jim naj omogočili rejo v mestu. Manjše živali mestni rejci reje laže, vendar morajo premagovati tudi velike težave že zaradi priskrbe krme. Ni dovolj, da določijo za žival več ali manj ustrežajoč hlevček, temveč morajo tudi misliti, s čim jo boš krmil. Z rejo prašičev v mestu so še tem večje skrbi, kajti prašič ima izredno dober tek ter je neprestano lačen. V gospodinjstvu mestne družine je malo odpadkov, da bi z njimi krmili prašiča, a s samimi odpadki ga tudi ne smemo krmiti, če želimo, da bo kaj večji kakor morski prašček. Vendar je v Ljubljani v zadnjih letih precej rejcev prašičev, tako da kaže spregovoriti o njih. (Morda se bodo spomnili, da smo se povabili sami na njihove koline.)

Leto dni reje

Marsiko izmed meščanskih rejcev je že obupal nad svojim prašičkom, ko mu je lani pozimi šel rebra ter žalostno ugotavljal, da se žival noče in noče potegniti. Mnogi novinci so šele zdaj spoznali, da prašič po izredno mnogo, kakor da njegov želodec nima dna. Navdušenje za rejo prašičev se je pri nekaterih celo sprevrglo v razočaranje in nejevoljni so začeli zabavljati nad »pospeševalci reje«. Nekaj časa lani je bila reja prašičev v Ljubljani zelo aktualna in budila je mnogo govoric. Številni rejci, novinci, so se združili, da bi redili prašiče v skupnih hlevih in pod skupnim vodstvom. Začeli je delovati tkzv. socialno-gospodarski odbor za rejo prašičev. Na Dolenjskem so nakupili okrog 150 puskov, nekaj tednov starih. Zanimanje za skupno rejo odnosa za rejo prašičev sploh, je bilo izredno živo, tako da vsem prijaviteljem niso mogli dodeliti prašičkov. Težave so se pa začele šele, ko so bili prašički že v Ljubljani in ko so rejci že začeli čakati, da bo začela rasti slanina. Nekateri so celo računali s kolinami že v lanskim zim. Skupno rejo so kmalu začeli ovirati razne težave. Predvsem je bilo težko najti primerne hleve. Prvi hlevi so bili precej vlažni. Nevarnost je bila, da živali obole ter poginejo. Treba je bilo tudi najti puške in vestne posle, ki bi dobro redili puške. Prav tako je pa bilo pomembno preskrbeti dovolj krme in stelje. Za krmo je pa bila lani huda stiska. Sneg je zapadel zelo zgodaj in krmilna pesa je ostala pod njim. Razumljivo je svedela tudi, da ni bilo močeno nakupiti za krmo krompirja, ki je preveč potreben za hrano ljudi. Da bi se prašiči dobro redili, bi bilo treba tudi otrobov in drugih močnejših krmil. Odbor ni imel denarja. Članstvo je v začetku plačevalo skromne prispevke in kmalu se je izkazalo, da je bila članarina prenizka. Ko so stroški reje začeli bolj narasčati, so postali člani nezadovoljni, zlasti se, ker se uspehi reje niso pokazali. Prašičke so morali preseliti tudi v druge hleve. Primanjkovalo je tudi boljše krme. Ko odbor ni mogel več zvišati članarine, so sprevredili, da je najbolje, če prašičke pokupijo člani ter da jih rdi vsak sam kakor more in zna. Odbor je pa posledje še posredoval od časa do časa pri nakupih in razdeljevanju krmil.

150 ščetinarjev kruli...

Posamezni rejci so se oprijeli reje z vso vno zlasti, ker so se bali, da bi ne bili zmanj vsi stroški. Ni bilo lahko nabrati dovolj krme. Spoštovane meščanke, dame, in ugodni gospodje so morali pogosto od hiše do hiše, da so nabrali krompirjevih olupkov in izprosil pomoje za družinskega ljubljence, ki je neprestano krulil v dvoranici, v kleti ali zasilem hlevu. V stanovanjih, kjer nimajo pralnice s kotli, so morali pripravljati »kosilo« za nenastnega gosta tudi na štedilniku; velik lonec je odrinil lonček in kozice, a družina je žalostno gledala, kdaj bo začelo kipei tudi v loncih za njihovo kosilo, ali se je pa vtapljala v daljnih izluzijah o kolinah. Lahko bi opevali pravo junostvo posameznih meščanskih družin, vsekakor pa poštenost in prid ščetinarja, ki je postal središče družinskega prozaičnega življenja. Najbrž je marsikateri rejec izgubil precej slanina, da se je začel debeliti krulci pusi. Morda bi bilo težko najti vsaj nekaj takšnih pri-

merov med rejci 150 prašičev. K članom odbora za skupno rejo prašičev so se pridružili med letom tudi nekateri, ki so prej sami redili prašičke, pa zaradi lažje priskrbe krme. Tako je zdaj v Ljubljani vsaj tako povezanih precej rejcev prašičev, da že zaradi njih smemo govoriti o vseh kolinah, ki se bodo kmalu začele.

Prave zverine

Lanski puskji, ki so bili tedaj podobni morskim prašičkom, so zdaj pravi pusi, nekateri celo medvedom podobne zverine, da so jih ustrašili, ko jih zagledaš. Pasma je vsekakor dobra in vsa čast rejcem, ki so znali repo, peso in skromne gospodinske odpadke spremeniti v dragoceno meso in slanino. Prašiči so se debelili brez krompirja in koruze, kar je vsekakor umetnost. Lahko je zrediti prašiča z otrobi, moko, zrnjem in krompirjem, toda poskusite jih »podložiti« pod kožo s peščicami krompirjevih olupkov, s travo, z ostanki salate, s pomrznjeno peso in repo! To je še tem večja umetnost za novince, ki dotlej nikdar niti niso videli prašiča. Morda so se mnogi »otili« tako težke naloge prav zaradi tega, ker se niso nikdar redili puskov ter niso vedeli, da gredo prašičem posebno v slast otrobi med krompirjevo kašo, da radi hrustajo koruzo in da zadovoljni cmokajo zlasti, ko je »minestrir« priložilo mleko. Kdor je videl puskje lani in se je morda celo ustrašil njihovih ostrih hrbtov, zdaj skoraj ne more verjeti sam sebi, ko si ogleda prave zverine v meščanskih svinjarih. Prašiči so zdaj nad leto dni stari in kmalu bodo najprimernejši za zakol. Skupna reja bi tudi pod mnogo ugodnejšimi pogoji najbrž ne bila mogoča tako dolgo

kakor so prašiče redili posamezniki. Teko bi bilo pripravljati za številne velike prašiče skupaj krmo brez številnih poslov, še večja težava bi bila z zbiranjem krme. Kolikor so pa posamezni rejci dobili krmo po posredovanju odbora, je vendar precej pomagalo ter je bil primeren dodatek drugih krmil, zbranih v gospodinjstvih.

Zdaj se pa začno koline...

Skrbi z rejo so zdaj v glavnem končane, kajti veliki, rejni prašiči, stari nad leto dni, druge zime ne bodo več prežili. Po predpisi, ki so nedavno izšli o ureditvi zakola, se bodo koline lahko začele že v tem mesecu.

Družina, ki ima največ 5 članov, sme zaklati na leto enega prašiča. Ena sama družina sme imeti na leto štirikrat koline, če je dovolj številna. Samo po sebi se razume, da družina nima pravice do nakaznic za mast, če lahko priredi koline. Določeno je, da bodo družine, ki štejejo le po dva člana, morale oddati pri zakolu enega prašiča, po 6 kg slanine. Prevedu, družine s 3 do 4 člani 3 kg, družina s 5 ali več člani pa samo en kg. Sorazmerno več bodo morale družine oddati slanine, če bodo klate po dva prašiča, ali če bodo imele celo trikrat ali štirikrat koline na leto. Večina naših meščanskih rejcev pa ima le po enega puskja. Zdaj bodo lahko že napravili bilanco o svoji reji ter dognali, ali kaže rediti prašiča tudi v prihodnji sezoni. Dolej je bilo še vedno veliko zanimanje za rejo prašičev in mnogi novinci so se obračali na odbor za rejo, naj bi tudi letos preskrbel prašičke. Odbor v resnici namerava zopet nakupiti prašičke na Dolenjskem, če bo dovolj prijav.

Žene boljševiških prvakov

Edina, ki zavzema ob svojem možu vidnejše mesto je žena Litvinova, Angležinja Ivy Low

Litvinov ima zelo imenitno ženo. V mladosti je morala biti tudi lepa. Je Angležinja. Kot dekle se je imenovala Ivy Low. Je nekakinja sira Sidneya Lova, bogatega londonskega trgovca. Zdi se, da je židinja, toda tega ni mogoče trditi z gotovostjo, ker je ime Low skupno kristijanom in židom. Nekoč se je trdilo, da je sestra Edeneve žene, imata pa različni imeni. Edeneva žena se je pred omočitvijo imenovala Beckett in je iz čisto arijske družine. Je hčerka sira Gervasea Becketta, lastnika dnevnika »Yorkshire Post« in je po materi v sorodu z grofi Warwick.

Litvinov je poročil svojo sedanjico ženo leta 1915, ko se je mudil v Londonu. Tedaj je imel za seboj že zelo razgibano življenje. Zbežal je iz Rusije, se napotil v Švicco, kjer je stopil v stike z Leninom; nato se je vrnil v Rusijo in dobavljal revolucionarjem iz leta 1905 orožje. Znova je odpotoval in se vrnil. Leta 1907 je sodeloval s Stalinom pri slovitnem udarcu proti Tifliski banki in je odnesel v tajno plen ter bil aretiran v Franciji. Nato se je nastanil v Londonu in se od tam ni več gnil. Kako je mogoče, da je bogata angleška družina leta 1915 dala svojo hčer za ženo možu s tako burno preteklostjo? Predvsem Litvinov je žid in, kakor smo že omenili, menda so židje tudi Lowi. V drugi vrsti pa je res, da je bil Litvinov izgnanec, nikakor pa ne obubožanec. Nasprotno: bil je zelo bogat. V tujini se je obenem bavil z revolucijo in z donosnimi posli.

Ko je izbruhnila vojna in se je začela v Rusiji revolucija, je Litvinov napravil kariero. Najprej je bil predstavnik Sovjetov v Londonu, nato namestnik ljudskega komisarja v zunanjem ministrstvu. Žena je odpotovala s njim v Rusijo in v začetku se ni mnogo kazala v javnosti. Toda ko je Litvinov postal komisar, je bilo potrebno, da je tudi ona izpolnila nalogo kot žena zunanjega ministra. Svojo dolžnost je izpolnila imenitno. Novinarji in diplomati poročajo soglasno, da je bila sijajna hišna gospodinja. Ob sprejemnih večerih je pred njuno vilo stala neskončna vrsta avtomobilov. Livirani lakeji so odpirali vrata avtomobilov. Velika stopnišča, izredno velika rdeča preproga, na vseh straneh cvetlice, povabljeni v frakih, gospe v črnih oblekah s kožuh in dragotinami. V zimskem vrtu jih je sprejemal še sovjetskega protokola Barkov, oseba s popolnami manirami. Vodil jih je v mali salon, kjer jih je sprejemala gospa Litvinov v večerni obleki z bogato kožuhovino okoli ramen. Ob njeni strani je stal njen debelast mož v fraku in z Leninovim odlikovanjem na prsih.

Toda Ivy Litvinova, čeprav je bila zasluzna, da je znala sprejemati »kakor prava gospa« — zasluga, ki so jo mnogi bolj-

ševiki ocenjevali zelo nenaklonjeno — je imela tudi nekatere navade, ki se niso strinjale z boljševiškim režimom. Pisala je in govorila več, kakor je bilo dovoljeno in je svojemu možu napravila večkrat resne skrbi, čeprav ga ni izpostavila nevarnosti, da bi mu zamerili. Nekoč je napisala nek članek v nemškem časopisu, opisujoč z velikim občudovanjem mnogo stvar, ki jih je videla v Berlinu: red, ki je vladal povsod, čiste ulice, polne trgovine itd. Izbruhnila je nevihta. Ob drugi priliki so jo obtožili, da je govorila o ruskih močeh in stvarih na zelo maloveren način. Leta 1938, je smatrala sama za primerno, da se odpravi iz Moskve in da gre počevati »osnovne angleške jezike« v oddaljeno pokrajino. Govorili so, da je bila poslana v izgnanstvo.

Pomlad leta 1939, je Litvinov demisijsiral in od tedaj je živel zelo skromno s pokojnino približno enako 500 liram na mesec. Dve leti se ni več govorilo o njem, ne o njegovi ženi. Nenasodoma se je pojavil zopet na površju, ko je izbruhnila rusko-nemška vojna. Najprej je govoril po radiu. Nato je bil imenovan za veleposlanika v Washingtonu in kmalu zatem je odpotoval z letalom preko Irana. Njegova žena je odpotovala pred njim in je šla po drugi poti: najprej s transibirsko železnico do Vladivostoka, nato pa z vojaškim letalom v Ameriko. V Ameriki bo verjetno zopet zelo koristna svojem možu.

Ivy Litvinova je v Rusiji edina svoje vrste. Predvsem ni boljševikinja, drugi ni Rusinja, tretji pa je »gospa«. Lahko bi prehodili vso Rusijo od Petrograda do Kamčatke, mogli bi pregledati vse boljševiški svet od najvišjih do najnižjih stopenj in ne bi našli ene same ženske, ki bi ji aličila, ne bi našli ženske v socialnem položaju, ki bi bil njenemu podoben. Običajno žene boljševiških voditeljev kot take nimajo nobene politične ali socialne funkcije. Noben moskovski diplomat ni nikoli videl žene Kaganoviča ali Vorosilova, nasprotno pa imajo mnoge žene v Rusiji zelo odgovorna mesta in se sodelujejo pri raznih svečanostih in sprejemih, so navzoče zaradi svojega osebnega položaja, ne pa zaradi položaja njihovega moža.

Žena Molotova — Pavlina Semjonova Temčusina — je morda najodličnejša osebnost boljševiškega ženskega sveta. Ima zelo karakteristično fiziognomijo: njene oči so rahlo mongolske, nos je zelo močan, usta široka, trni lasje pa razdeljeni na dva dela s črto po sredi. Molotova žena je pet let vodila »kozmetični trust« in to s tako pristojnostjo in uspešnostjo, da so bila nekaj časa rdečila za usta in lica predmeti, ki so se mogli meriti z izdelki kapitalističnih držav. Pred petimi leti v septembru 1937, je Molotova žena postala na-

V palači Venezia

Duce sprejema nemško delegacijo pod vodstvom dr. Leya, ki je prispela v Rim, da prisostvuje svečanostim v proslavo 20 letnice Poha na Rim

mestnica komisarja za živilsko industrijo. Njeno mesto pa je zasedla Tatjana Morozova, ki je bila dotlej podrejena in je vodila oddelke za parfum »Nova zarja«.

Ob isti priložnosti je bila odstranjena s svojega položaja komisarka za finance ruske socialistične sovjetske zvezne republike Varvara Nikolajeva Jakovljeva. Bila je stara boljševikinja. Pod carji so jo pregnali v Sibirijo. Bila je žena, ki je upravljalna najvažnejši urad v vsej Rusiji. Morda je bila prva ženska v zgodovini, ki je kdaj načelovala finančnemu ministrstvu zelo velike dežele. Odtlej o njej ni bilo pomembnejših vesti.

Druge žene, ki imajo v sovjetskij hierarhiji pomembne položaje so: Aleksandra Kolontajeva, pisateljica raznih romancov in poslanica v Stockholmu; Kalininova žena, ki je vodila veliko kmečko podjetje pri Novosibirsku. Nekoč sta zavzemali pomembne položaje tudi ženi Rosengoltza in Krikenka. Rosengoltz je bil obsojen na smrt. Tragična posebnost: odkrili so, da mu je pravoslavna žena zašla, ne da bi bil vedel, v jopci škupulir. Državni tožilec Krikenko pa je bil obtožen, da se je preveč bavil s šahom (hotel je celo urediti šahovsko petletko) in je padel v nemilost. Odtlej ni bilo več slišati o obeh ženah.

Proračun madžarske prestolice

Budimpeštanski župan je govoril te dni o občinskem proračunu za prihodnje leto. Naglašal je, da narodni dohodki že od leta 1930 narasčajo. Obenem so bili pa zvišani tudi davki, in izdatki v javne svrhe. V novem proračunu bo zagotovljeno ravnotežje z zvišanjem davkov. Občinska uprava pripravlja gradnjo cele vrste malih stanovanj in šolskih poslopij. V načrtu so tudi nova cestna dela, dalje izgraditev šolstva in modernizacija poslopij, kjer imajo svoje prostore stalne umetnostne razstave, in galerije. Zelo obširno je zasnovana socialna politika. Od leta 1931, je naraslo število prebivalstva Budimpešte za okroglih 200.000. Zato je razumljivo, da je nastalo občutno pomanjkanje stanovanj. V novem proračunu je bilo treba zagotoviti sredstva za omiljenje stanovanjske bede.

Oaza Kufra

Nemško vrhovno poveljstvo je poročalo nedavno o letalskih napadih na angleško oporišče v oazi Kufra. To so najbolj oddaljena in najtežje dostopna človeška bivališča na svetu, v osrčju Libijske puščave sredi kamenite in peščne krajine, kjer padavin skoraj sploh ni. Kufra obsega več manjših oaz. Ljudje bitu sploh ne mogli živeti, če bi ne bilo vode pod zemljo, ki jo črpaajo iz globokih vodnjakov. Hranijo se večinoma s sadeži, med katerimi igrajo najvažnejšo vlogo datlji. Jezera na površju so zelo slana in pričajo o elementarnih katastrofah, ki so v pravadnih časih dvignile zemeljsko skorjo iz morskih globin. Če hočejo priti prebivalci Kufre do vode, morajo izkopati globoke vodnjake.

Največji kraj v tej skupini oaz je El Tadž, trdnjava Senusov, puritanskega, tučjem sovražnega mohamedanskega reda, ki je bil nekoč ustanovljen za pobijanje evropskega vpliva, ki pa zdaj ne igra nobene vloge več. Senusi so med prvo svetovno vojno organizirali nepresta-

ne upore med severnoafriškimi puščavskimi plemeni. Od leta 1920 so pa ukročeni. Oazo Kufra je odkril leta 1879 znani nemški raziskovalec Afrike Gerhard Rohlfs. Sele 42 let pozneje se je upala neka Angležinja v spremstvu skupine Egiptčanov v ta puščavski svet. Rohlfs je postal pozneje v Kufri žrtve roparskega napada.

Socialni ukrepi v Rumuniji

Na zadnji seji rumunskega ministrskega sveta je bilo sklenjeno zvišanje uradnih plač. Najnižje uradni plače bodo zvišane za 50, srednje za 30 do 20, višje za 30 do 10, najvišje pa za 10 do 6 odstotkov. V mestu stanujoči državni uradniki, ki imajo neprekrbljene otroke, dobe za vsakega po 1000 lej posebne doklade, oni na deželi pa po 750 lej. Draginjske doklade za otroke državnih uradnikov so oproščene davkov, in nobena ustanova jih ne more zaseči. Draginjske doklade bodo izplačane za nazaj za september.

Rumunski ministrski svet je obravnaval tudi vprašanje setve ozmine. Delo bo posvodo organizirano po načrtu. Okrajni načelniki in predsedniki kmetijskih zbornic bodo osebno odgovorni za to, da bo obdelane jesevi čim več zemlje. Zelo važen je tudi sklep, da se smatrajo traktorji za mobilizirane in da so njihovi lastniki, ko končajo delo doma dolžni proti primernemu plačilu obdelati še polje kmetov, ki so kot vojniki na bojišču in pa vojnih vdov. Končno je ministrski svet obravnaval še razna vprašanja v zvezi z židovstvom. Namestnik ministrskega predsednika je predlagal imenovanje stalne komisije, ki bi delala v ministrskem predstvedstvu ter odločala o vseh ukrepih, hkrati pa skrbela, da se bodo tudi izpolnjevali.

Radio Ljubljana

PETEK, 6. NOVEMBRA 1942-XXI
7.30: Pesmi in naprevi, 8.00: Napoved časa; poročila v italijanskini, 12.20: Plošče, 12.30: Poročila v slovensčini, 12.45: Opretna glasba, 13.00: Napoved časa; poročila v italijanskini, 13.05: Pet minut gospoda X, 13.15: Poročilo Vrhovnega Poveljstva Oboroženih sil v slovensčini, 13.20: Orkester, vodi dirigent Petralia, 14.00: Poročila v italijanskini, 14.15: Koncert radijskega orkestra, vodi dirigent D. M. Sijanec, Glasba za godalni orkester, 14.45: Poročila v slovensčini, 17.15: Koncert radijskega orkestra, vodi dirigent D. M. Sijanec, Opera glasba, 19.00: »Govorimo italijanskim« — prof. dr. Stanko Lehen, 19.30: Poročila v slovensčini, 19.45: Lahka glasba, 20.00: Napoved časa; poročila v italijanskini, 20.20: Komentar dnevnih dogodkov v slovensčini, 20.30: Vojake pesmi, 20.45: Znani dueti, 21.15: Koncert tria »Emena«, 22.10: A. Nicotera: Pogovor s Slovenci — predavanje, 22.20: Koncert pianista Bojana Adamiča, 22.45: Poročila v italijanskini.

LASKAVO

— Ali se vam ne zdi, da mi je hčerka zelo podobna?
— Res je, toda to se lahko še izpremeni.

D. Du Maurier:

Prva žena

Roman

»Kakopak; dvoma ne more biti,« je rekel polkovnik, obračaje se k Maksimu. »Tudi jaz bi brez pomisleka stavlil tisoč funtov, da je hotela poročiti Favellu o uspehu svojega obiska pri doktorju Bakerju.«

»Nekaj mi pravi, da utegnute imeti prav,« je menil Favell. »Pisemce, domenek... Videti je, da se za tem nekaj skriva. A kaj vraja je bilo? Evo, to bi rad vedel. Kakšna je bila Rebekina bolezen?«

Resnica jim je kričala v oči, pa je niso videli. Stali so in gledala drug drugega, pa niso razumeli. Nisem se jih upala pogledati. Nisem se upala ganiti, iz strahu, da se ne bi izdala in jim pokazala, da vem. Maksim je molčal. Vrnil se je bil k oknu in gledal ven, na vrt, ki je bil zdaj potopljen v temo in poln miru. Dež je bil vendar že ponehal, toda od lisja in od žleba nad oknom je še vedno kapljalo.

»Tega menda ne bi bilo težko dognati,« je rekel Frank. »Saj imamo doktorjev sedanjih naslov. Lahko bi mu pisali in ga vprašali, ali se spominja, da je lani preiskal gospo de Winter...«

»Ne vem, ali bi vam ustregel,« je odgovoril polkovnik; »v teh stvareh, veste, so zdravniki zelo natančni. Poklicna skrivnost jim brani. Edini način, da

kaj zvedo, bi bil ta, če bi šel de Winter zasebno k njemu in mu razložil okoliščine... Kaj pravite, de Winter?«

Maksim se je odtrgal od okna. »Pripravljen sem storiti vse, kar mi nasvetujete,« je mirno dejal. »Kazalo bi pridobiti časa, a? je rekel Favell. »Kaj vse lahko človek stori v štiriindvajsetih urah! Lahko se vsede v vlak, na parnik, v letalo...«

Videla sem, kako so Danversovkine oči bistro poletale od Favella k Maksimu; šele zdaj sem spoznala, da ni do tega trenutka nič vedela o Favellovi obtožbi. Zdaj se ji je vendar že svitalo, za kaj gre! Čitala sem ji na obrazu. Najprej se je pokazal dvom, nato presenečenje, pomešano s sovraštvom, in končno gotovost. Z dolgimi, skrivljenimi prsti se je še vedno krčevito grabila za krilo; obilnovala si je ustnice. Oči so ji bile obvisle na Maksimu in se niso več odtrgale od njega. Prepozno, sem pomislila. Zdaj nama ne moreš ničesar več; nesreča se je že zgodila. Kar koli zdaj rečeš, kar koli storiš, je jalovo. Nesreča se je zgodila. Nič več nama ne moreš skiniti.

Maksim je ni bil opazil; in če jo je bil opazil, vsaj ni pokazal, da jo vidi. »Kaj mi svetujete?« je vprašal polkovnika. »Ali naj grem jutri zjutraj v London in se takoj oglasim pri njem? Lahko bi mu brzojavil na ta naslov v Barnetu, naj me počaka...«

»Da, a sam ne bo hodil!« Favell se je kratko zagrohotal. »Menda imam pravico vztrajati pri tem. Če ga pa pošljete z nadzornikom Welchem, ne oporekam.«

Da bi bila vsaj gospa Danvers odtrgala oči od Maksima... Tudi Frank je bil zdaj opazil, kako ga gleda, in je osuplo, tesnobno visel z očmi na stari. Videla sem, kako se je spet ozrl na papirček, ki ga je imel v roki; nato je tudi on pogledal Maksima. Morda si je v njegovi zavesti utirala pot prva blede zarja resnice, kajti prebledel je in položil papir na mizo.

»Za zdaj se mi ne zdi potrebno, vpletati nadzornika Welcha v to zadevo,« je rekel Julian. Njegov glas je bil izpremenjen, trzil kot prej. In to, da je rekel »za zdaj«, mi ni ugajalo. Kaj je bilo treba, da je tako dejal? Ne, ni mi bilo všeč.

»Če grem sam z de Winterjem,« je nadaljeval, »in ga niti za hip ne izpustim izpred oči in se vrnem z njim, ali vam to zadostuje?«

Favellove nenavadno svetle sinje oči so begale od Maksima k polkovniku Julianu in nazaj. Ta mah so imele še grlj izraz kakor po navadi: računajoč izraz, ki se mu je pridruževala nekakšna hudobna radost. »Da...« je rekel nazadnje, kakor da se še obotavlja. »Da...« Vendar, ali bi vam bilo nevšečno, če bi šel iz previdnosti tudi jaz?«

»Ne,« je polkovnik odvrnil. »Ne žalost imate pravico, da to zahtevate. Ali, če greate z nama, imam jaz po svoji strani pravice terjati, da ostanete vso pot v razmerno stanju...«

»O, zastran tega se me nikar ne bojte!« Favell je nazadil smehljaj. »Pli ne bom več. Imel bom glavo na pravem mestu. Prepričan sem, da nas čaka

pri doktorju Bakerju končni dokaz.«

Pogledal je okrog sebe in se zasmehljaj. Morda je vendar še uganil pomen Rebekinega obiska pri doktorju Bakerju, sem mislila sama pri sebi...

»Kdaj torej krenemo jutri zjutraj na pot?« je vprašal Favell.

Polkovnik Julian se je obrnil k Maksimu. »Obkorej bi bili lahko nared?«

»Kadar vam drago.«

»Recimo ob devetih?«

»In kaj nam je porok, da ne bo ponoči skušal uiti?« je rekel Favell, z glavo kašč na Maksima. »Ni mu treba drugega kakor stopiti do lope in skočiti v avtomobil...«

»Ali vam zadostuje moja beseda?« je vprašal Maksim, obračaje se k polkovniku Julianu. Vprašal se mi je zadelo, da ta omahuje. Videla sem, kako mu je oko poletelo k Maksimu. Maksim je bil zardel, odvodnica na čelu mu je drgetala. »Gospa Danvers,« je rekel počasi, »ko se nocoj z gospo umakneva v svojo sobo, ali boste tako prijazni, da stopite gor in zaklenete vrata, ki vodijo na hodnik? Zjutraj ob sedmih naju pokličite; sami pridite.«

»Da, gospod.« Starka ga je napeto gledala, še vedno grabet s prsti po gubah obleke.

»Potem je stvar v redu,« je nekam hitro končal polkovnik. »In zdaj se mi zdi, da nimamo nocoj o čem razpravljati. Jutri zjutraj točno ob devetih bom tu. Imate v svojem vozu prostora zame, de Winter?«

»Da,« je Maksim odvrnil.